Gemeente Aalsmeer

Reactie op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein op: *Omzien naar elkaar, verbinden en versterken*, Strategienota Sociaal Domein 2024 - 2027

Datum: 31 oktober 2023
Zaaknummer: Z23-063486

1. Voorstellen Adviesraad

De Adviesraad doet in haar begeleidende brief bij het advies een aantal voorstellen. Hieronder hebben we naast deze voorstellen onze reactie opgenomen.

Voorstel ASD	Reactie College
1. Laat de thema's leidend zijn in het document. Cluster alle onderdelen per thema en beschrijf deze bij het betreffende thema. *Navraag bij de ASD leverde op dat hier bedoeld wordt: in de verschillende hoofdstukken komen diverse onderwerpen terug. Maak hoofdstukken per beleidsonderwerp en niet de hoofdstukindeling zoals deze nu is.*	Het college kiest er voor qua opbouw dicht bij de opzet van de vorige nota te blijven. Dit volgt ook uit de Procesnotitie Strategienota Sociaal Domein. Daarbij vindt het college het van belang duidelijk te zijn over haar missie, te benoemen wat de ontwikkelingen zijn en een terugblik te geven. In de Procesnotitie Strategienota Sociaal Domein is opgenomen dat van belang is ook expliciet aandacht te besteden aan participatie en monitoring. Dit hebben we in separate hoofdstukken vorm gegeven.
2. Maak ook een samenvatting of een infographic. Dit verbetert de leesbaarheid en het bereik onder geïnteresseerde lezers (onder wie ook burgers en doelgroepen)	Het college was al van plan een infographic over de nota te maken, zoals we ook gemaakt hebben over de brede conferentie sociaal domein van voorjaar 2023. Deze infographic is onderdeel van de stukken die ter besluitvorming aan de raad zijn aangeboden.
3. Stel prioriteiten, waar realisme en urgente zaken echt voorrang krijgen. Durf te kiezen en beschrijf wat nog moet of kan wachten.	Het college heeft alle onderdelen in de nota opgenomen die wettelijk verplicht zijn om op te nemen. Daarnaast is de ambitie van het college opgenomen: de onderdelen uit het College uitvoeringsprogramma (Cup). Het college kiest hiermee waar ze op inzet en waarop minder. Bijvoorbeeld de hulp aan inwoners die dit het meest nodig hebben. Ook zijn de bezuinigingsopgaves op Wmo en Jeugd benoemd. In bijlage 6 is een overzicht van de uitvoeringsplannen opgenomen, inclusief de voorgenomen oplevertermijnen. Hieruit blijkt wat we eerst doen en wat later.
4. Hoewel het een strategisch document is (dat het 'wat' beschrijft), wordt de nota sterker als er meer ingegaan wordt op de 'hoe' vraag. Zoals: hoe pakken organisaties iets op, hoe wordt	Met de Procesnotitie Strategienota Sociaal Domein heeft de gemeenteraad vastgelegd dat de strategienota het beleidskader op hoofdlijnen bevat en diverse uitvoeringsplannen en andere uitvoerende acties de uitwerking van dit beleid

ontmoeting tussen burgers gestimuleerd, hoe wordt de roep om eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid, en de bereidheid een ander te helpen vormgegeven? Denk aan voorlichting, beloning, belasting- of ander voordeel. Belangrijk daarbij is visie van de gemeente op de inkoop van welzijn- en zorgdiensten in de toekomst.	zijn. In de nota zijn met name het 'waarom' en het 'wat' opgenomen, zodat de raad vanuit haar rol het kader kan stellen en het vervolgens college vanuit haar taak deze kaders kan invullen.
5. Benoem vooraf heldere uitgangspunten (wat, hoe, wanneer, etc.) waarna het opzetten van de uitvoeringsprogramma's kan starten. We adviseren in het document op te nemen wanneer deze programma's gereed dienen te zijn en het moment van de toetsing van de uitvoeringsprogramma's.	Zie vorig antwoord. Aanvulling: in bijlage 6 van de nota zijn de voorgenomen oplevertermijnen voor de uitvoeringsprogramma's opgenomen. Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de uitvoeringsplannen. Ze neemt in haar vergadering een besluit over een uitvoeringsplan (toetsing), waarna het betreffende plan ook voor de gemeenteraad en geïnteresseerden beschikbaar is. Het plan wordt openbaar gepubliceerd.

2. Adviezen Adviesraad

De adviesraad geeft opmerkingen en/of adviezen gegeven op hoofdstuk 4 van de Strategienota. Hieronder hebben we naast de opmerkingen/adviezen onze reactie opgenomen.

Par.	Opmerking	Advies	Reactie College
4.1	Huisartsen en fysiotherapeuten krijgen een vaste vergoeding voor huisvesting van de zorgverzekeraar. De kosten voor nieuwbouw van een gezondheidscentrum zijn te hoog. Zonder hulp van de gemeente kan deze nieuwbouw financieel niet gerealiseerd worden.	Verleen als Gemeente een bijdrage voor de onrendabele top als u de ambitie hebt nieuwbouw inclusief gezondheidscentra te realiseren op bepaalde locaties.	Financiële ondersteuning van huisartsen door de gemeente, voor de huurprijs en ook voor de bouw van gezondheidscentra, is wettelijk niet toegestaan (wordt gezien als verkapte staatssteun). We zijn in goed overleg met de huisartsen en laten (ook juridisch) nog uitzoeken in hoeverre er in andere gemeenten goede voorbeelden zijn voor de vorming van medische centra.
4.1	Betreffende het Sportakkoord	Zorg ervoor dat het aanbod goed te vinden is ook voor anderstaligen. Een versie in het Engels of Pools enzovoorts zorgt ervoor dat er een bredere doelgroep bereikt wordt en juist de doelgroep waar een ambitie ligt (kansengelijkheid en diversiteit).	Het Sportakkoord wordt aangestuurd vanuit een stuurgroep. Deze bestaat uit afgevaardigden van maatschappelijke organisaties. We gaan dit positieve idee aanreiken aan de stuurgroep.

4.3	De Adviesraad citeert met instemming de volgende passage op pagina 15 waarbij u impliciet aangeeft dat bezuinigen op jeugdhulp geen doel op zich is. "Tegelijkertijd zijn de kosten voor de specialistische jeugdhulp in Aalsmeer in 2022 flink gestegen en geeft Aalsmeer meer uit aan specialistische jeugdhulp dan zij van het Rijk ontvangt. Aangezien het gaat om onze Aalsmeerse kinderen is dit overkomelijk."		Aalsmeer wil goede zorg leveren aan kinderen die dit het meest nodig hebben. De kosten voor de specialistische jeugdhulp zijn *tot* 2022 inderdaad aanzienlijk gestegen. Bezuinigingen zijn geen doel op zich, een meerjarige gezonde financiële situatie is voor de gemeente (wel) van belang om deze zorg ook te kunnen (blijven) leveren.
4.4	Er schijnt een visie op ontmoeten beschikbaar te zijn. De Adviesraad kent deze nog niet en verzoekt u deze toe te zenden. Ook de uitkomst van het in 2023 verrichte onderzoek naar de voorzieningen in Aalsmeer verzoeken wij u ons toe te sturen.	Realiseer ontmoetingsplekken in Aalsmeer-Oost, met name voor de jeugd.	Het Uitvoeringsplan Ontmoeten staat gepland voor het eerste half jaar van 2024. Zoals eerder aangegeven betrekken wij de adviesraad bij dit uitvoeringsplan. Ontmoetingsplekken maken onderdeel uit van dit uitvoeringsplan. Het college heeft eind 2023/begin 2024 aan de Bernhardlaan de bestaande ontmoetingsplek ge-update, na overleg met gebruikers en omwonenden. Het onderzoek naar voorzieningen zal naar verwachting eind 2023 opgeleverd worden. We sturen de adviesraad hiervan een kopie.
4.1 en 4.4	Aanpak Eenzaamheid: In meerdere onderdelen van de nota wordt aandacht besteed aan het onderwerp eenzaamheid / voorkomen van eenzaamheid. Een onderwerp dat ook ter sprake kwam tijdens de eerder dit jaar door de gemeente georganiseerde conferentie over het onderwerp Sociaal Domein. In dit kader vragen we meer aandacht voor dit onderwerp in de nota.	Zet meer in op toegankelijke buurthuizen en ontmoetingsplekken voor de doelgroep en waar mogelijk combinaties van de zorgfunctie met het voorkomen van eenzaamheid, zoals bijvoorbeeld in de Kloosterhof plaatsvindt.	Onder de Brede SPUK valt tevens het onderdeel 'een tegen eenzaamheid'. Dit komt terug in het plan Brede SPUK. Daarnaast komt de aanpak eenzaamheid terug in Het Uitvoeringsplan Ontmoeten. Wij nemen uw advies hierbij ter harte.
4.4	Wijkregisseur: De Adviesraad ondersteunt het voornemen in de nota om de pilot wijkregisseur in te richten. Deze krijgt een belangrijke taak richting inwoners, maatschappelijke	De wijkregisseur krijgt een omvangrijk takenpakket hetgeen in 2025 wordt getoetst. Wij achten in dat kader een heldere taakbeschrijving inclusief een duidelijke	De buurtverbinder en de wijkregisseur werken inderdaad nauw samen. Goede afstemming over taken en rollen zijn hierbij van belang. Wij nemen uw advies ter harte wat betreft de heldere taakomschrijving en de

	organisaties en bedrijven.	omschrijving (SMART) van de te behalen doelstellingen voor de wijkregisseur van belang. Zorg voor een goede afstemming met Participe daar het werk van de buurtverbinder veel raakvlakken heeft met dat van de wijkregisseur.	afstemming met Participe. De pilot dient er voor om ervaring op te doen.
4.5	In het document wordt veel aandacht besteed aan de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers en de benodigde acties om het aantal vrijwilligers en mantelzorgers uit te breiden. Dit beleid lijkt zich vooral te richten op mantelzorg voor ouderen en ouderen met dementie. Het is goed om te realiseren dat mantelzorgers ook ouders zijn met kinderen met een beperking, of mensen die voor hun nog jonge zieke partner zorgen, dan wel jonge kinderen met een zieke moeder of broertje. Deze groep is veel groter dan hier staat vermeld en wij vinden dat juist de gehele groep extra aandacht verdient	Zorg dat u de totale groep mantelzorgers in beeld hebt bij de herijking van het mantelzorgbeleid.	Het is onze bedoeling de totale groep mantelzorgers in beeld te hebben bij de herijking van het mantelzorgbeleid. We hebben de tekst van de nota hierop aangepast.
	Belangrijke taak wordt toebedacht aan de vrijwillige ouderenadviseurs (pagina 21). De afgelopen 10 jaar was er vanuit de gemeente geen oog voor deze groep adviseurs. De VOA's hebben daarom onlangs besloten niet meer actief te werven en op te leiden. De groep zal richting een langzame afbouw gaan.	Ga in overleg met de vrijwillige ouderenadviseurs om zicht te krijgen op hun inzet zodat de voortgang van de werkzaamheden wordt geborgd.	In hun reactie op de conceptnota hebben de vrijwillige ouderenadviseurs uit eigen beweging laten weten dat de vraag naar hun inzet sterk is afgenomen. Zelfs voor nieuwe (jongere) VOA's blijken er geen werkzaamheden te zijn. De VOA's vermoeden dat dit komt omdat (citaat:) 'mensen steeds meer instaat zijn dingen zelf te regelen in tegenstelling tot het verleden.' Zij hebben besloten voorlopig door te gaan, maar verwachten een verdere geleidelijke afbouw van hun werkzaamheden. Op hun verzoek hebben wij de nota hierop aangepast.
4.6	In de nota wordt benoemd (pagina 23) dat het College van B&W het van belang acht voor zover mogelijk bij de uitvoering van de Participatiewet alvast te anticiperen op komende wetswijzigingen, onder	Formulier een heldere set van uitgangspunten voor de uitvoering bij het anticiperen op de komende wijzigingen van de Participatiewet.	Voor zover de contouren van de Participatiewet in Balans helder zijn, nemen we deze uitgangspunten op in het uitvoeringsplan Werk en Inkomen.

	andere in de Participatiewet (Participatiewet in Balans) en het Sanctiebeleid (Wet Handhaving Sociale Zekerheid). Hierbij kan niet voorbij gegaan worden aan de brede aandacht voor "bestaanszekerheid" bij de huidige landelijke verkiezingen. Een goed uitgangspunt waarbij vooraf een heldere set van uitgangspunten voor de uitvoerende ambtenaren niet mag ontbreken.		
4.6	De inzet op betaalde arbeid als belangrijkste bron om armoede te bestrijden onderschrijven wij. Voor veel mensen zal de inkomensondersteuning vanuit de Participatiewet tijdelijk zijn als overbrugging naar een nieuwe baan. Mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt (<70% verdiencapaciteit) zullen echter via het Leer-werkbedrijf AM-Match voorbereid moeten worden op een nieuwe baan. In de nota mist de Adviesraad een weer-gave van de huidige activiteiten (en positieve resultaten) van AM Match. Daarbij adviseren wij te bezien of deze organisatie meer kan worden ingezet om de participatiedoeleinden te bereiken.	Benoem het werk van AM-Match in de nota.	Overgenomen: we benoemen AM-match in de nota.
4.6	Voor een deel van de bijstandsgerechtigden blijkt de overstap naar het "werkende leven" lastig. Het idee dat werk alle problemen oplost gaat niet meer op. Er is een gebrek aan aansluiting tussen de vraag op de arbeidsmarkt en het aanbod van bijstandsgerechtigden. Beter maatwerk en individuele begeleiding en training kan de stap naar betaald werk overbruggen. Veelal zal er eerst gewerkt moeten worden aan het wegnemen van	Heb aandacht voor de mens achter de vraag en haal belemmeringen weg waardoor mensen (nog) niet aan het werk kunnen. Ook maatschappelijke participatie met een uitkering is een uitkomst van de toepassing van de Participatiewet. Ga uit van vertrouwen in plaats van wantrouwen bij het schrijven van het Koersdocument.	De menselijke maat is een belangrijk uitgangspunten in de nota sociaal domein en lijdend principe voor de uitvoering, zoals verwoord in hoofdstuk 1 van de nota.

	belemmeringen zoals een betere beheersing van de taal of digitale vaardigheden, het wegnemen van psychische of fysieke beperkingen, schulden, familie- of jeugdzorg. Schenk meer aandacht aan met name de inwoners die al langer afhankelijk zijn van bijstand.		
4.6	Tevens missen wij een analyse of de conclusie uit het Breed Offensief, dat de helft van de mensen met een arbeidsbeperking nog geen werk heeft, één op één opgaat voor Aalsmeer. Nader onderzoek naar de lokale situatie en afbakening van de doelgroep die wel en niet tot werk in staat is kan leiden tot een betere en gerichte aanpak. Door de inzet van AM-Match (detachering, beschut werk) en de dagbesteding van Ons Tweede Thuis in relatie tot "simpel switchen" denken wij dat het grootste deel van de inwoners met een arbeidsbeperking de juiste aandacht krijgt.	Doe nader onderzoek of de conclusies van het Breed Offensief één op één opgaan voor Aalsmeer.	Tijdens de bespreking van de re-integratie-verordening (inclusief het Breed offensief) in de vergadering van de Adviesraad Sociaal Domein op 18 september 2023 is afgesproken dat we nader onderzoek naar deze cijfers zullen doen.
4.6	Ten aanzien van het onderwerp Inburgering en Taalles heeft de Adviesraad reeds eerder aangegeven te bezien of deze cursussen ook in de avonduren gegeven kunnen worden. Een deel van de cliënten is immers overdag al werkzaam in of buiten onze gemeente. De grote groep arbeidsmigranten in Aalsmeer behoort zeker tot de doelgroep waaraan Taalles gegeven behoort te worden (zie ongevraagd advies Arbeidsmigranten)	Biedt ook taallessen aan in de avonduren voor de werkende arbeidsmigranten en laaggeletterden.	Eind 2022 zijn twee taallesgroepen gestart in de avonduren. Momenteel bezien we samen met werkgevers en Poolse vrijwilligers hoe we de taallessen kunnen versterken en vormgeven voor komend jaar.
4.7	Combineren wonen en zorg: Gemist wordt de Taskforce Wonen en Zorg die toewerkt naar een Woon-welzijn-zorgvisie, en de daaruit voortkomende doelen en verbindingen in relatie met deze nota. We	Neem een paragraaf op rond de Taskforce en de woonzorgvisie in relatie tot de inhoud van deze nota. Maak dit specifieker voor wat dit in Aalsmeer betekent.	In de nota is een paragraaf opgenomen over de WoonWelzijnZorgvisie. De Taskforce heeft in haar eindadvies de bouwstenen geleverd voor de start van de WoonWelzijnZorgvisie. Voor het interactieve proces van

	missen ook de aanbevelingen aan gemeenten van de Ombudsman (rapport ‘’Burger inzicht’’). Over de huisvesting van senioren wordt geschreven dat zowel ‘langer zelfstandig thuis’ als ‘doorstroming’ doelen zijn. Beiden kunnen samengaan maar in deze nota wordt dit niet duidelijk. Welke beleidslijn wordt gekozen?	Neem een paragraaf op over de aanbevelingen van de Ombudsman in relatie tot de inhoud van deze nota. Maak dit specifieker voor wat dit in Aalsmeer betekent. Combineer de thema’s ‘wonen’, ‘welzijn’ en ‘zorg’. Beschrijf de beleidslijnen en keuzes rond zelfstandig thuis kunnen wonen en doorstromen op de woningmarkt.	het maken van de WoonWelzijnZorgvisie is een koplopersgroep geformeerd. Deze koplopersgroep nemen we op in de paragraaf over de WoonWelzijnZorgvisie. Waar de strategienota de hoofdlijnen benoemd, is de WoonWelzijnZorgvisie feitelijk de invulling op de combinatie van de thema’s ‘wonen’, ‘welzijn’en ‘zorg’ voor Aalsmeer, inclusief alles wat hierbij inhoudelijk van belang is. Het woonbeleid bevat daarnaast de invulling van het gemeentelijk beleid op het gebied van wonen, waaronder doorstroming.
4.8	Iedereen kan en mag meedoen. U lijkt te zoeken naar concrete kleinschalige acties op dit terrein. Het aansluiten van Aalsmeer bij het VN-Verdrag lijkt hiermee geen doel op zich ondanks de afspraken in het Coalitieakkoord. De Adviesraad zou zo’n markering wel toejuichen in navolging van de gemeente Amstelveen. De AA-organisatie is er dus al op voorbereid, nu alleen nog het Aalsmeerse gemeentebestuur en de Kernorganisatie	Zet in op aansluiting bij VN-Verdrag Handicap. Met de ratificatie van dit VN-Verdrag in 2016 is aan de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet de verplichting toegevoegd om in het periodiek op te stellen Beleidsplan Sociaal Beleid op te nemen hoe de gemeenteraad uitvoering geeft aan het verdrag.	Aalsmeer zet net als haar buurgemeente in op het VN-verdrag Handicap, zoals in de conceptnota is opgenomen: Aalsmeer zet in op een breed diversiteitsbeleid. De eerste helft van 2024 wordt het Uitvoeringsplan Diversiteit en Inclusie opgeleverd, waar het VN-verdrag handicap integraal in is opgenomen. Aalsmeer zet daarbij zo nodig in op maatwerk in haar dorpskernen.
4.9	Hulp bieden die nodig is: Op diverse plaatsen in de nota gaat u in op de toename van het aantal ouderen de komende decennia en dientengevolge de toename van het aantal mensen met dementie en het grotere beroep hierdoor op het gebruik van de Wmo maatwerkvoorzieningen. U zet in op nieuwe vormen van vrijwillige ondersteuning en op welzijn om de kosten hiervan op te vangen. De genoemde bezuiniging realiseren op de Wmo-uitgaven is niet realistisch gelet op de verschuiving van kosten van WLZ naar Wmo. Hooguit ontstaat er enige financiële ruimte in de	Voer geen bezuiniging door op Wmo maatwerkvoorzieningen	Met de vergrijzing van de bevolking verwacht Aalsmeer een stijging van de uitgaven voor individuele Wmo maatwerkvoorzieningen, terwijl de inkomsten niet in gelijke mate meegroeien. Dit vraagt om keuzes *in de mate* waarin we deze vormen van ondersteuning bieden, om met de beperkte middelen inwoners zo goed mogelijk te kunnen blijven ondersteunen. Afschaffing van het abonnementstarief heeft als gevolg dat het Rijk een extra uitname uit het gemeentefonds zal doen, zodat dit voor de gemeente geen besparing zal betekenen.

	afschaffing van het abonnementstarief en de eigen bijdrage baseren op inkomen en vermogen per 1-1-2026.		
4.10	Experimenteren: We hebben positief kennis genomen van het bestendigen van de ‘Right to Challenge’ in Aalsmeer en in het sociaal domein.		Onze dank.